

Název: ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ	Číslo jednací : <i>SUPŠS/187/2013</i>
	Počet stran: 000
	Počet příloh: 001
Účinnost: 1. 09. 2015	Aktualizace: 1. 09. 2016
Zpracoval: Mgr. Dana Budayová, Bc. Miroslava Bartoňová	
Schválil: Mgr. Dana Budayová	

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ 2015 - 2018

Školní program proti šikanování

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Ředitelka Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské Valašské Meziříčí, Zašovská 100, vědoma si své odpovědnosti za podmínky a úroveň vzdělávání a výchovy, za vytvoření rovnocenného vztahu mezi školou, žákem a jeho zákonným zástupcem, vydává v souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona, a ve smyslu Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT – 22294/2013-1(a navazuje na Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů na školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28).
2. Školní program proti šikanování je nedílnou součástí Školního řádu školy a Minimálního preventivního programu v platném znění. Cílem tohoto programu je poskytnout pedagogickým pracovníkům základní informace k řešení tohoto vysoce rizikového chování.
3. Školní program proti šikanování má 4 hlavní části:
 - I. Charakteristika šikanování.
 - II. Struktura školního programu proti šikanování.
 - III. Metodické doporučení pro řešení konkrétní situace (scénář postupu).
 - IV. Nápravná opatření.

I. Charakteristika šikanování

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma agrese, která ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání ve škole a ve školském zařízení (domova mládeže). Vzhledem k tomu škola klade důraz na budování otevřených, kamarádských, tolerantních a bezpečných vztahů mezi žáky ve třídě (v ateliéru, na odborných pracovištích) a všemi ostatními členy společenství školy a domova mládeže.

- (1) Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrášovat žáka, popř. skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáků.
- (2) Jednou z forem psychické šikany je kyberšikana, jež je realizována prostřednictvím elektronické komunikace. Jde o zneužití ICT, zejména mobilních telefonů, tabletů a internetu (facebook, email apod.), k činnostem, které mají někoho záměrně zesměšnit, ohrozit nebo mu záměrně ublížit.
- (3) Důležitými znaky šikany jsou – záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoúčelnost agrese.
- (4) Za šikanování se nepovažuje škádlení, oprávněná kritika a agrese, která nemá znaky šikanování (viz odst. 3).
- (5) Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, nadávek a ponižování. Kyberšikanou není ani věcný konflikt mezi rovnocennými partnery (blíže viz metodický pokyn, č. j. 22294/2013-1, čl. 1).

II. Struktura školního programu proti šikanování

- (1) Školní program proti šikanování je zaměřen na specifickou prevenci, má celoškolský rozměr (zahrnuje všechny úseky a oddělení, všichni pedagogičtí pracovníci) a jeho tvorba je trvalým procesem (aktualizace na základě evaluace vždy k následujícímu školnímu roku, popř. dle potřeby v průběhu)
- (2) Program se věnuje výhradně řešení šikany.
- (3) Hlavní součástí ŠPPŠ:
 1. Zmapování situace (analýza, diagnostika rizikového chování):
 - Adaptační pobyt/týden žáků 1. ročníků;
 - Aktualizace žáků v evidenci výchovného poradce (analýza rizikových faktorů);

- Diagnostiky PPP, SPC (KPPP ve Zlíně - pobočná pracoviště, pracoviště SPC – integrace žáků);
 - Konkrétní pozorování pedagogických pracovníků, signálů ze strany chování skupiny, třídy žáků či jednotlivce);
 - Pravidelné informační schůzky výchovného poradce s třídními učiteli (1x za měsíc);
 - Pravidelné informační schůzky výchovného poradce s třídními učiteli a školního metodika preventivních aktivit (identifikace rizik, prevence rizikového chování žáků, 1x za čtvrtletí);
 - Evaluate programu (červen – srpen);
2. Motivace pedagogů (začlenění preventivních aktivit do pojení do projektů školy, spolupráce, soutěží).
3. Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti:
- Primární prevence (mezilidská komunikace, přátelské klima kolektivu, skupiny),
 - Specifické rizikové chování žáků – šikana, kyberšikana,
 - Platné legislativy,
 - dalšího vzdělávání PP (výchovný poradce, školní metodik prevence).
4. Realizační tým k řešení šikany:
- a) Ředitelka školy: Mgr. Dana Budayová (v nepřítomnosti zástupce ředitelky školy)
 - b) Výchovná poradkyně: Mgr. Dana Budayová
 - c) Školní metodik prevence: Bc. Miroslava Bartoňová
 - d) Třídní učitel: - příslušný třídní učitel

Další členové realizačního týmu:

- a) Pedagogický pracovník (v jehož skupině došlo k šikanování)
 - b) Vedoucí příslušného ateliéru
 - c) Vychovatel (dle výchovné skupiny ubytovaných žáků)
 - d) Odborník (psycholog, psychiatr, pracovník PPP, SVP, speciální pedagog, zástupce organizace či instituce zabývající se řešení pokročilých a neobvyklých šikan).
5. Společný postup při řešení šikanování (viz scénář postupu).
6. Zařazení primární prevence šikany do třídních hodin.
7. Zařazení primární prevence šikany do výuky v rámci ŠVP.
8. Zařazení primární prevence do mimoškolních programů a projektů školy.
9. Ochranný systém zaměřený podporu „pozitivního klimatu školy“ (Školní řád, pedagogický dozor).
10. Spolupráce se zákonnými zástupci:
- Informativní dopis rodičům
 - Seznámení ŠPPŠ na webových stránkách školy
 - Informace na třídních schůzkách s rodiči
11. Spolupráce se specializovanými pracovišti a řediteli jiných škol při řešení šikany.
12. Poskytování pravidelných poradenských služeb v rámci výchovného poradenství.

III. Metodické doporučení pro řešení konkrétní situace (scénář postupu)

- (1) Proškolený pracovník (tj. ředitelka školy, výchovný poradce, školní metodik prevence) na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodne, zda řešení škola zvládne:
- a) sama
 - první pomoc pro počáteční šikanu (viz první a druhé stádium),
 - celková léčba pro řešení prvních dvou stádií (stanovení rámcového třídního/skupinového programu).
 - b) s externí pomocí, tj. za pomoci odborníka
 - první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu,
 - první pomoc pro obyčejnou pokročilou šikanu,
 - první pomoc pro komplikovanou pokročilou šikanu,

- celková léčba pro třetí stádium šikanování s běžnou i komplikovanou formou.

(2) Scénář postupu pro počáteční šikanu:

1. Odhad závažnosti situace.
2. Stanovení formy šikany a realizačního týmu k řešení.
3. Ochrana oběti.
4. Rozhovor s informátory a obětí (oběťmi).
5. Nalezení vhodných svědků.
6. Individuální rozhovory se svědky.
7. Předběžná diagnóza, stanovení typu vedení rozhovoru s oběťmi a agresory:
 - směřování k metodě usmíření,
 - směřování k metodě vnějšího nátlaku.
8. Realizace vhodné metody:
 - metoda usmíření,
 - metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor/výchovní komise s agresorem a jeho rodiči)
9. Třídní hodina:
 - efekt metody usmíření (přijatá pravidla chování),
 - oznámení potrestání agresorů.
10. Informování na třídní schůzce.
11. Práce s celou třídou/skupinou (Rámcový třídní program).

(3) Scénář krizového postupu pro řešení pokročilé šikany:

A) První kroky pomoci

1. Bleskový odhad závažnosti a formy šikany (zvládnutí prvotního šoku).
2. Bezprostřední poskytnutí první pomoci oběti (záchrana, zastavení skupinového násilí).

B) Příprava podmínek pro vyšetřování

1. Zalarmování pedagogických pracovníků v nejbližším okolí, okamžité informování vedení školy.
2. Přijetí opatření k zábraně domluvy na nepravdivé skupinové výpovědi.
3. V případě potřeby pokračování pomoci oběti (přivolání lékaře).
4. Oznámení na Policii ČR, paralelně s tím navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům/zákonným zástupcům.

C) Vyšetřování

1. Rozhovor s obětí (oběťmi) a informátory.
2. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků.
3. Individuální, příp. konfrontační, rozhovory se svědky.
4. Rozhovory s agresory, příp. konfrontace (nevhodná je konfrontace agresorů s obětí/oběťmi)

D) Léčba

1. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

IV. Nápravná opatření

(1) Běžná nápravná opatření:

- Výchovná opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy).
- Snížený stupeň z chování.
- Převedení do jiné skupiny/změna oboru (nutno vždy posoudit reálnost tohoto opatření).

(2) Mimořádná nápravná opatření:

- Vyloučení ze školy při opakování násilí.
- Doporučení ředitelky školy zákonným zástupcům – dobrovolné umístění žáka/žákyně do střediska výchovné péče, v diagnostickém ústavu.
- Ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany žáka k zahájení práce s rodinou, popřípadě k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- Individuální výchovný plán.

(3) V případě potřeby:

- Pokračovat v péči žáka v PPP, SVP nebo jiných odborníků (psychologů, psychoterapeutů, psychiatrů).
- Pokračovat v práci s celým třídním kolektivem.

Ve Valašském Meziříčí dne 30. 8. 2015

.....
Mgr. Dana Budayová, ředitelka školy

